

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše delne volje. Vsek, ki
mu priporočimo "Glas Naroda" ali ga
pričloveži za naročnika, vam bo hvale-
šen, ker ste mu odprli pot k zares lepemu
in zanimivemu čitju. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3—1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 211. — Štev. 211.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1938 — SOBOTA, 10. SEPTEMBRA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

ANGLEŠKI POSLANIK PRI MARŠALU H. GOERINGU

HITLER JE UKAZAL SUDETSKIM NEMCEM TAKOJ OBNOVITI POGAJANJA S ČEŠKO VLADO

Hendersonovem razgovoru z Goeringom pripisu-
jejo važen političen pomen. — Runciman je u-
verjen, da je popolna avtonomija najmanj, kar
so sudetski Nemci pripravljene sprejeti. — Nje-
gova misija je bila vsled tega brezuspešna. —
Francoski častniki in mornarji so se morali vrni-
ti z dopusta.

NUERNBERG, Nemčija, 9. septembra. — An-
gleški poslanik sir Neville Henderson je bil skoro
celo popoldne v razgovoru s feldmaršalom Her-
manom Goeringom.

Ker je maršal Goering v nazijski stranki prvi za
Hitlerjem, pripisujejo politični krogi njegovemu
razgovoru s poslanikom Hendersonom največjo
važnost.

Medtem ko so sedanja pogajanja glede češkega
vprašanja zavita v veliko tajnost, se je sir Hender-
son domenil za sestanek z nemškim vnanjim mini-
strom Joachimom von Ribbentropom.

Konrad Henlein, ki je v sredo zvečer naglo od-
potoval na Čehoslovaško, se je včeraj dopoldne zo-
pet vrnil v Nuernberg in je popoldne govoril s Hit-
lerjem.

Kot pravi neko poročilo, je Hitler Henleinu na-
ročil, da naj s čehoslovaško vlado obnovi pogaja-
nja, ki so bila prekinjena, ko je prišlo v Nuern-
berg poročilo, da je nek policist s konjskim bičem
pri neki demonstraciji v Moravski Ostravi vdaril
dva sudetska poslanca. S tem, da je Henleinu na-
ročil, da se naj zopet prične pogajati s čehoslova-
ško vlado, hoče Hitler svetu, zlasti pa Angliji, po-
kazati, da je storil vse, da bi bilo sudetsko vpraša-
nje mirno rešeno in da bi pri Angliji dosegel, da bi
pritiskala na čehoslovaško vlado, da sudetskim
Nemcem nudi čim več koncesij.

Položaj je nasleden:

1. Angleški posredovalec v Pragi, lord Runci-
man, se je prepričal, da je popolna avtonomija
najmanjše, kar so sudetski Nemci pripravljene
sprejeti. Zato bo moral Runciman pregovoriti
predsednika dr. Beneša in ministrskega
predsednika Milana Hodžo, da dovolita avto-
nomijo. Beneš in Hodža pa tega pogoja ne bosta
hotela sprejeti.

2. Lord Runciman bo vsled tega prisiljen pri-
znati, da je bila njegova misija brezuspešna.

3. Ko bo lord Runciman opustil posredovanje,
si bo Anglija umila roke in bo zavzela nevtralnno
stališče.

4. Dogodki, kakor je bil dogodek v Moravski
Ostravi, se morejo ponavljati in bo še marsikateri
Nemec ubit.

5. Hitler bo nato zavzel stališče, da so bili lju-
dje njegove krvi napadeni in da jim mora Nemčija
naglo iti na pomoč.

PARIZ, Francija, 9. septembra. — Francoska
mobilizacija, ki je bila potrebna zaradi velike na-
petosti na Čehoslovaškem, je sedaj končana.

Zadnje štiri dni so vojaki in rezervisti napolnili
Maginotovo črto. V prvi vrsti so bili vpoklicani re-
zervisti, ki so šele pred kratkim končali svojo voja-
ško službo in ki so služili v trdnjavah.

Poleg domače armade so bile pripeljane v Fran-
cijo tudi kolonialne čete iz Afrike.

Francosko mornariško ministrstvo je sledilo
zgledu vojnega in zračnega ministrstva ter je pre-
klicalo vse dopuste za častnike in mornarje atlan-
tkega brodovja.

“Predsed. Roosevelt naj vtretje kandidira!”

KITAJSKE ČETE SO ZAVZELE VAŽNO MESTO

Kitajci so se zopet pola-
stili Kvangcea. — Ja-
ponci so imeli 1000
mrtvih in so izgubili 40
topov.

HANKOV, Kitajska, 9. sep.
— Japonci so zavzeli zelo va-
žno strateško mesto Kvangce,
toda držali so ga samo 12 ur,
nakar so ga Kitajci zopet za-
vzeli.

Kitajci so z velikimi ojače-
nji pričeli napadati od severa
in juga ter so se mesta po kr-
vavem boju proti večeru pola-
stili.

Tekom popoldneva so bile ja-
panske prednje straže odreza-
ne od glavne armade in Kitaj-
ci so jih pobili, nakar so vko-
rakali v mesto. Kitajci zatru-
jejo, da so pobili 1000 Japon-
cev in zaplenili 40 topov.

Dopoldne je kitajsko vrhov-
no poveljstvo priznalo padec
Kvangcija, katerega so Japon-
ci zavzeli samo s pomočjo pli-
nov. V plinih je bilo takoj za-
dušenih 500 Kitajcev.

Boji za Kvangci so zasenči-
li vse druge boje. Mesto je ve-
lika trdnjava v obrambni črti
pred Hankovom.

Šest posameznih japonskih
oddelkov napada gorske pre-
laze okoli Kušina.

Južno od Jangcea se nadalju-
jejo vroči boji vzhodno od Ma-
hujlinga, od koder hočejo Ja-
ponci prodirati proti Tejanu.

Japonci se pridno poslužu-
jejo mesečnih noči ter po 24
ur na dan z aeroplani bombar-
dirajo kitajske postojanke.

Voda Pojang jezera naglo
vpada, vsled česar japonske
topničarke po jezeru ne bodo
več mogle operirati in bo zelo
ovirano prodiranje po Jangceu
proti Nančangu.

SANGHAJ, Kitajska, 9. sep.

— Uničevanje človeških živ-
ljenj in rušenje mest se nada-
ljuje z veliko naglico 500 milj
od Sanghaja v notranjost Ki-
tajske, kjer Japonci, dasi zelo
počasi, stalno napredujejo v
smeri proti Hankovu.

Japonci priznavajo, da so i-
meli južno od Jangcea od 19.
avgusta pa do 6. septembra
2300 mrtvih in ranjenih. Nek
japonski častnik je rekel, da so
pa v istem času imeli Kitajci
v raznih bitkah 22.000 mrtvih.

Isti častnik je rekel, da je
maršal Čankajšek južno od
Jangcea na frontah pri Jui-
čangu, v Lušan pogorju, pri
Kjukjangu in Nančangu posta-
vil 53 divizij. Večino teh divi-
zij so uničili aeroplani in arti-
lerija.

V Brest, ki je poglavitna vojna luka, so takoj pri-
čeli prihajati častniki in mornarji z dopusta. Na
bojne ladje so takoj pričeli nalagati municijo in ži-
vež in sicer toliko, da bo mogla mornarica ostati na
visokem morju 60 dni.

CIO JE V ZVEZI Z MEHIŠKO ORGANIZACIJO

John L. Lewis se je ude-
ležil latinško-ameriške-
ga delavskega kongre-
sa. — Sodelovanje med
obema organizacijama
je zajamčeno.

MEXICO CITY, Mehika, 6.
septembra. — John L. Lewis,
načelnik CIO, je danes izjavil,
da bo njegov Odbor za indu-
strijalno organizacijo sodeloval
z nedavno ustanovljeno delav-
sko konfederacijo latinske
Amerike.

Lewis, ki je bil delegat na la-
tinsko ameriškem delavskem
kongresu, je rekel, da je to
eden najbolj pomembnih skle-
pov v ameriškem delavskem
gibanju.

Po raznih latinsko-ameri-
ških državah so se razne dru-
žbe zartile z vladami, da iz-
koristijo delavce do skrajnosti.
Proti temu je bilo treba proti-
uteži, in ta protitež je delav-
ska zveza.

Delavstvo po Centralni
in Južni Ameriki se je začelo
prebujati in se zavedati svojih
pravic.

CIO bo v vseh ozirih pod-
piral napore delavcev v Cen-
tralni in Južni Ameriki. S tem
bo tudi podpiral “politiko do-
rih sosedov”, za katero se ta-
ko iskreno zavzema predse-
dnik Roosevelt.

ROOSEVELTOV SIN BO OPE- RIRAN

ROCHESTER, Minn., 8. sep.
— Rooseveltov najstarejši sin
James, ki se zdravi v tukajšnji
Mayo kliniki, se bo moral pod-
vreči operaciji. Ima uljesa v že-
lodu, ki jih pa zdravniki ne
morejo z zdravili odpraviti. —
Včeraj ga je obiskala mati in
bo ostala par dni pri njem.

PETORČKE SO ZASLUŽILE \$800.000 V STIRIH LETIH

NORTH BAY, Ont., 9. sep.
— Dionne sestrice, ki so bile
rojene pred dobrimi štirimi leti,
so izza svojega rojstva za-
služile \$800.000. To poročilo je
podal Percy D. Wilson iz Ot-
tawe, ki je eden njihovih varu-
hov. Ta vsota predstavlja pred-
vsem dohodek od raznih film-
skih družb.

V kratkem bodo začeli gradi-
ti hišo, v kateri bodo petorčke
stanovale. V hiši bo tudi do-
volj prostora za očeta in ma-
ter ter sedem bratov in sestra.

ADVERTISE IN “GLAS NARODA”

PREDSEDNIK NA POTI V MINNESOTO

Ko bodo operirali njego-
vega sina Jamesa, hoče
biti v bolnišnici. — Do-
sti obiskovalcev v Hyde
Parku.

HYDE PARK, N. Y., 9. sep.

Predsednik Roosevelt bo
odpotoval proti Minnesoti,
kjer se nahaja v Rochesteru na
Majo kliniki njegovi najsta-
rejši in James, katerega bodo
v ponedeljek operirali. James
ima uljesa v želodu, ki mu jih
zdravniki ne morejo odpraviti
brez operacije.

Ob Jamesovi bolniški poste-
lji je že njegova mati, njegova
žena in predsednik bosta pa
dospela tja do ponedeljka.

V tukajšnji poletni Beli hiši
je bila včeraj precej obiskoval-
cev, med njimi demokratični se-
nator Bibb iz Missouri; Gerard
Swope, predsednik General
Electric Co., pisatelj Theodore
Dreiser ter Harry Hopkins,
Works Progress administra-
tor.

Če bo James operacijo sre-
čno prestal, bo predsednik ob-
iskal nekatere kraje v Wiscen-
sinu in Minnesoti.

James je bil prvič na Mayo
kliniki meseca junija, kjer so
mu diagnosticirali bolezen.

— UMIJ SE! — JE REKLA SODNICA

Pred sodnico Jeanette G.
Brill v New Yorku so privedli
29letno Rito Sperling, ki je bi-
la aretirana zaradi nespodob-
nega vedenja. Sodnica se je o-
zrla v njen našminkani obraz in
namazane ustnice. — Pojdi do-
mov in se umij, — ji je naroči-
la sodnica. — V ponedeljek pa
zopet pridi.

PROSILA GA JE, NAJ JO USMRTI

CHICAGO, Ill., 9. sep. — V
sobi nekega tukajšnjega hote-
la so našli mrtvo 28 letno Mrs.
Lamont, ki je bila ločena od
svojega moža in je živelja z 38
letnim Frankom Raabom, biv-
šim kaznencem. Njega so na-
šli pijanega in spečega v mest-
nem parku. Policistom je po-
vedal: — Ves teden sva bila
žganje. Predvčerajšnjim me je
začela prositi, naj jo ubijem,
češ, da se je naveličala življe-
nja. Prosila me je in obrazil,
včeraj sem pa ugodil njeni pro-
šnji. Zadušil sem jo.

IZKAŠLJAL KROGLO

PITTSFIELD, Mass., 8. sep.
— Pred dvajsetimi leti je kro-
gla iz strojnice zadela Franka
Kinga, ki je sedaj star 49 let,
v prsa ravno nad srcem.
Včeraj pa je kašljal in se iz-
pljunil kroglo.

ZAHTEVA DELAVCEV ZAPOSLENIH V INDUSTRIJI GUMIJA

CIO organizacija United Rubber Workers bo i-
mela konci meseca septembra svojo letno kon-
vencijo v Trentonu, N. J. Pripravljenih je že več
resolucij, v katerih zahteva članstvo, naj predse-
dnik vtretje kandidira. Predsednik naj zavrže sta-
ro tradicijo in naj odsluži še tretji termin.

REPUBLIKANCI VČERAJ ODBILI VSE NAPADE

Fašisti so imeli težke iz-
gube ob Ebru. — Tudi
v Estramaduri so bili
fašisti potisnjeni nazaj.

BARCELONA, Španija, 9.
septembra. — Vsi fašistični na-
padi artilerije in tankov v Ca-
ballos pogorju na fronti ob Ebru
so bili brezuspešni.

Republikanska črta je bila
prebita, ko so se fašisti polas-
tili hriba št. 356. Z nočnim
protinapadom pa so republi-
kanci hrib zopet zavzeli. Tudi
hriba št. 387 fašisti niso mogli
zavzeti, pač pa so se republi-
kanci polastili hriba št. 467.

Kot pravi neko vladno poro-
čilo, je 30 italijanskih baterij
obstreljevalo vladne postojan-
ke, predno je prešla infanteri-
ja k napadu. Infanterija je bi-
la z velikimi izgubami vržena
nazaj. Republikanski letalci so
sporočili, da so videli dolge vr-
ste ambulančnih voz voziti ran-
jenjce.

Republikanski letalci so tu-
di izstrelili 3 Messerschmidt
aeroplane, ne da bi sami izgu-
bili enega. Ujetniki pripovedu-
jejo, da so imele fašistične di-
vizije težke izgube in da so bi-
li nekatere polki kaznovani, ko
so se vrnili in niso hoteli več
na fronto.

V Estramaduri, v jugovzhod-
ni Španiji, republikanci silo-
vito napadajo, da zopet zavza-
mejo Cabezo del Buey. Popol-
danska poročila naznanjajo, da
so republikanci odali na faši-
stične postojanke nad 1000
strelcov.

Postojanke, ki jih drže faši-
sti, so bile dobredno požgane
in fašisti so bili pregnani z
vseh postojank pred mestom,
razun z dveh majhnih hribov.
V teh bojih so v velikem šte-
vilu tudi vdeleženi republikan-
ski in fašistični aeroplani.

ZRAČNI MANEVRI NA ŠVEDSKEM

STOCKHOLM, Švedska, 8.
septembra. — Nočoj so se za-
čeli tukaj največji zračni ma-
nevri v zgodovini Švedske. Po-
noči so morale biti v mestu u-
gasnene vse luči.

Tajnik organizacije, Frank
Grillo, pravi, da se bo konven-
cija zavzela za 36 urni delovni
teden. Delo v tovarnah gumija
je naporno in zdravju škodljivo.

LINCOLN, Me., 9. sep. —
Pod nadzorstvom Delavskega
urada se je vršilo dvoje glasova-
vanj, če naj delavce zastopa
Delavska federacija ali pa C. I.
O. V obeh slučajih je zmaga!
C. I. O. Glasovali so delavci
Lincolnsfield Mills Corpora-
tion in Wyandotte Worsted Co.

Delavski pomožni odbor za
Španijo, čigar blagajnik je
David Dubinsky, naznanja, da
se bo vršila dne 21. septembra
v New Yorku velika skupščina,
na kateri bo nastopil kot glav-
ni govornik Ramon Gonzales
Pena, justični minister španske
republikanske vlade. Govoril
bo tudi tajnik španske General-
ne delavske federacije.

LUČI NI ZNAL PRIVITI

MIAMI, Fla., 8. sep. — Pri-
vij luči! — je ukazal policist
Johnu Thomasu na avtomobil-
ski inšpekcijski postaji.

— Tega pa ne znam, — je
odvrnil Thomas, ki vozi karo
že dvajset let. Sodnik mu je za
dva meseca odvzel licenco.

DRŽAVNI USLUŽBENCI SME- JO STAVKATI

MEXICO, Mehika, 8. sep. —
Mehiška poslanska zbornica je
sprejela postavbo, po kateri je
državnim uslužbencem dovolje-
no se organizirati in stavkati.

Ta postavba pomeni zmago za
predsednika Lazaro Cardena-
sa, Vincente Lombardo Tole-
dano, predsednika delavske fe-
deracije in za Luisa Rodrigue-
za, predsednika mehiške revo-
lucionarne stranke.

NOSEČE NEMKE NE SMEJO KADITI

NUERNBERG, Nemčija, 8.
sep. — Dr. Gerhard Wagner,
nemški zdravstveni komisar, je
včeraj nosečim ženskam prepo-
vedal kaditi.

— Znanost je ugotovila, —
je rekel, — da je to škodljivo
za novorojenca.

Naročite se na “Glas Naroda,”
najstarejši slovenski dnevnik
v Ameriki.

“GLAS NARODA”
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Saka, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
Za Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto .. \$7.00
Za šest let	Za pol leta
	Za inozemstvo na celo leto .. \$3.50

Subscription Yearly \$4.—

“GLAS NARODA” IZHAJA VSAKI DAN IZVEMAJ NEDELJ IN PRAZNIKOV

“GLAS NARODA”, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1242

POPIŠI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagovni pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se par tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

LAHI O STRATEŠKEM POLOŽAJU RUSIJE

Organ fašistične stranke “Lavoro Fascista” je objavil naslednjo sodbo o strateškem položaju Rusije na Daljnem vzhodu:

“Sovjeti imajo ob Pacifiku svoje edino oporišče v Vladivostoku, ker ima bolj severno ležeči Nikolajev ob Amurju samo v nekaterih letnih časih večji strateški pomen. Ni pa nobena tajnost, da Rusi močno računajo na zvezo s svojimi tiho-morskimi oporišči preko arktične pomorske poti.

Zgraditev novega pomorskega oporišča v Murmansku, otvoritev velikega Stalinovega kanala ter organizacija službe z ledolomilci dokazujejo, da hoče Rusija ustvariti trajne in zavarovane zveze med Baltičkim in Belim morjem ter Pacifikom.

Na drugi strani pa je znano, da je Sovjetska unija zelo ojačila svoje pomorske sile na Daljnem vzhodu, kar velja še posebej za podmornice, katerih število je, kakor se zdi, doseglo že okoli 100.

Znana je nadalje, da si je Rusija v poslednjem dogovoru z Veliko Britanijo izgovorila popolno svobodo gradnje edine, namenjenih za svojo mornarico na Daljnem vzhodu, četudi bi se vedno zaostajala za Japonsko, kateri gre v tem področju Pacifika nesporno prvenstvo.

Toda jačanje sovjetskega brodogoja na Daljnem vzhodu ni v tolikšni meri namenjeno ofenzivi, kolikor obrambi obalnih delov, ki so bolj izpostavljeni morebitni ofenzivi Japoncev in ki so strateško zelo važni, ker predstavljajo za Rusijo proti Japonski najbolj pomaknjene točke, ki bi mogle v primeru konflikta postati oporišča za letalske napade na japonsko otočje.

Četudi znaša razdalja med Vladivostokom in Tokijem okoli 1000 km in letalske akcije v tem pasu zvezane z velikimi težavami zaradi megle spomladi, poleti in jeseni ter zaradi neznanih viharjev pozimi, tako da so vsaj stalne letalske akcije v tem predelu zelo problematične, sili vedno bolj izpopolnjeni tehnični napredek modernih letal vendarle k zaključku, da služijo takšne možnosti vse upoštevanje za primer konflikta med obema državama.”

Denarne pošiljave

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.70	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 19.05	Lir 300
\$ 10.00	Din. 400	\$ 25.40	Lir 400
\$ 12.50	Din. 500	\$ 31.75	Lir 500
\$ 15.00	Din. 600	\$ 38.10	Lir 600
\$ 17.50	Din. 700	\$ 44.45	Lir 700
\$ 20.00	Din. 800	\$ 50.80	Lir 800
\$ 22.50	Din. 900	\$ 57.15	Lir 900
\$ 25.00	Din. 1000	\$ 63.50	Lir 1000
\$ 27.50	Din. 1100	\$ 69.85	Lir 1100
\$ 30.00	Din. 1200	\$ 76.20	Lir 1200
\$ 32.50	Din. 1300	\$ 82.55	Lir 1300
\$ 35.00	Din. 1400	\$ 88.90	Lir 1400
\$ 37.50	Din. 1500	\$ 95.25	Lir 1500
\$ 40.00	Din. 1600	\$ 101.60	Lir 1600
\$ 42.50	Din. 1700	\$ 107.95	Lir 1700
\$ 45.00	Din. 1800	\$ 114.30	Lir 1800
\$ 47.50	Din. 1900	\$ 120.65	Lir 1900
\$ 50.00	Din. 2000	\$ 127.00	Lir 2000

KURZ SE ODNA NA DANJE HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREDNE SPREMENJI GORI ALI DOLJ

Na izplačilo velja računati kot spoznanje, bodisi v dolarjih ali v drugih devizah, ki jih želijo poslati.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za \$ 1.00	 \$ 1.00
\$ 2.00	 \$ 2.00
\$ 3.00	 \$ 3.00
\$ 4.00	 \$ 4.00
\$ 5.00	 \$ 5.00
\$ 6.00	 \$ 6.00
\$ 7.00	 \$ 7.00
\$ 8.00	 \$ 8.00
\$ 9.00	 \$ 9.00
\$ 10.00	 \$ 10.00
\$ 11.00	 \$ 11.00
\$ 12.00	 \$ 12.00
\$ 13.00	 \$ 13.00
\$ 14.00	 \$ 14.00
\$ 15.00	 \$ 15.00
\$ 16.00	 \$ 16.00
\$ 17.00	 \$ 17.00
\$ 18.00	 \$ 18.00
\$ 19.00	 \$ 19.00
\$ 20.00	 \$ 20.00

Prejemnik denarja v starem kraju izplačilo v dolarjih.

POŠILJAVE NAKAZIL IZVRŠUJEMO PO CENI, KATERI JE ZAPOSLOJENEC

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

“GLAS NARODA”

NEW YORK, N. Y.

MANEVRI NEMŠKE ARMADE

Slika nam kaže baterije težkih nemških topov v akciji tekom zadnjih manevrov, vršecih se v navzočnosti Hitlerja in šefa nemškega generalnega štaba, generala von Grunhita.

Samopomoč pri nezaposlencih

Nedavno izveden pregled federalnega urada za delavske statistike pokazuje znaten razvoj stalnih neodvisnih produktivnih podjetij, ustanovljenih od samopomožnih združenj (kooperativ), ki so bile organizirane od nezaposlenih delavcev v mnogih državah. Ena izmed odličnih potez tega gibanja je ta, da mnogo starejših in drugače otežkočenih delavcev, ki so imeli le malo izgleda za industrijsko zaposlitev, je bilo v stanu vzdrževati same sebe popolnoma ali deloma vsled okolščine, da so bili člani teh samopomožnih skupin.

Gibanje za samopomoč je imelo svoj začetek v prvi dobi depresije, ko so se razne nezaposlene in druge potrebne osebe organizirale v skupine v stremeljenju, da zadostijo svojim potrebam potom lastnega združenega prizadevanja. Ker niso imeli drugih sredstev razen dela svojih rok, zamenjali so si vzajemno proizvode svojega dela proti enakovrednim produktom, oblačila in drugo blago, še dobro za rabo, se je popravljalo. Te skupine, ki so bile najbolj številne v zapadnih državah, so postopno razširile to vrsto delovanja. Denarna sredstva, dovoljena pod federalnimi religioznimi zakoni l. 1933 in dveh naslednjih let, kakor tudi pomoč držav v nekaterih pokrajinah, so omogočila nakup skromne opreme in omogočile razne take skupine, da so začele ukvarjati se s produktivnimi podjetji.

Uspeh gibanja je od l. 1933 naprej fluktuiral vsled vpliva gospodarskih razmer. Mnogo prvotnih skupin je izginilo, vendarle preostalo je precej njih, ki so še vedno aktivne. V državi California — na primer — 64 združenj, započelih v dobi 1930—1933 še vedno delujejo.

Pregled, izven od U. S. Bureau of Labor Statistics, našel se je na 145 skupin za samopomoč, nahajajočih se v 11 državah in v Distriktu Columbia, oziroma na malo več polovico vseh obstoječih združenj te vrste.

Izmed bolj navadnih delovanj, poročanih od teh združenj, je bilo poljedelstvo in vrtarstvo (48 združenj), šivanje in izdelovanje moških in ženskih oblačil (37 združenj), iz-

menjevanje dela proti glavnemu (34 skupin), sekanje drva (29 združenj), napravljane konzerv (28 združenj), lesna podjetja (14 združenj). Z ribarstvom in izdelovanjem plošev pečala se se združenja ob obali in v pogozdju. Druge skupine so izdelovale shrambene baterije, pohištvo, preprog, odje, itd. Druge vrste delovanja je bila zajetje, snho blago in nevesti, kakor tudi eksperimentacija s pakovanjem oledenega sadja in pridelovanjem zelenjave na vodi. Neko združenje v premočevišču je izkopalavalo jamo premoga. V neki mali občini, kjer je bilo veliko pomanjkanje cenih stanovanj, je samopomožna zadruga gradila za svoje člane hiše vseh vrst, od koč iz logov do modernih hiš z vso moderno oprejo. 19 združenj je upravljalo kuhinje za svoje člane in štiri združenja so preskrbovale s prenočišči. Enajst trgovin na drobno, osem pekarij in dve gostilni so bile v rokah takih združenj za pomoč njihovim članom.

Obseg organizacij je različen — od članstva 3 ljudi do 753 članov v enem združenju. Večina pa je imela 10 do 50 članov. Petorica jih je imela članstva čez 100 oseb. Člani srednje starosti so bili pretežno pri združenjih v državah California in Washington.

Kar se tiče imovine, 98 združenj je prijavilo skupno vsoto od skoraj pol milijona dolarjev. Dodatno so združenja za samopomoč v državi California prijavili skupno vrednost strojev in opreme od \$62,059.

Skupna produkcija za leto 1936 je bila prijavljena od 76 združenj v vrednosti \$140,450. Člani 34 samopomožnih skupin so l. 1936 skupaj zaslužili \$140,453 bodisi v gotovini ali v enakovrednih kreditnih papirjih.

Članstvo 145 združenj za samopomoč je znašalo vsega skupaj 5000 ljudi. Dasi to delovanje za samopomoč ni jako obširno, vendarle dokazuje dejstvo, da mnogo nezaposlenih ljudi v srednji starosti more doseči gnotno neodvisnost potom združenih podjetij, ki odgovarjajo njihovim potrebam in potrebam sosesčine.

ADVERTISE IN
“GLAS NARODA”

EDINA SLOVENSKA POGREBNIKA
V NEW YORKU IN OKOLICI
PETER JAREMA MME. JULIA JAREMA
(za moške) (za ženske)
Pogreb \$110. in VEČ
Predno greste kam drugam, pa če je še tako daleč, pridite, ali pa telefonirajte nam za pojasnilo.
Zanimajo, da boste v naši postrežbo popolnoma zadovoljni.
129 E. 7th ST., med 1. Ave in Ave A 707 PROSPECT AVE., vogel 155 ST. NEW YORK, N. Y. Tel.: Orland 4-2505 BRONX Tel.: MEltree 5-5577

ja je pač otok, ki ga ni mogoče tako lahko zapustiti. Prav zaradi tega, ker že dolga leta nihče ni mogel uiti iz dežele, a edaj policija tako trudi, da bi ga prišla, da ne bo lahoga zgleda.

Jamski prebivalci blizu Pariza

Človek bi si skoraj ne mogel misliti, da blizu Pariza, kjer je toliko moderne stanovanjske kulture, ljudje še prebivajo v sklanih votlinah in jamah, ki se kar podobne tistim jamam, v katerih so v predzgodovinski kameni dobi ljudje živeli. Taka jamska stanovanja se lahko vidi človek v kraju Carriere sur Seine, kajpada tiste votline niso iz kamene dobe. Njihova zgodovina je namreč docela drugačna, dasi je stara.

Pred nekako 1000 leti so v tiste kraje prišli krščanski misijonarji in redovniki, ki so tamkaj razširjali krščanstvo ter gradili samostane. Prišli so tudi v okolico poznejšega kraja Carriere. Iskali so trpežen kamen za zgradbo cerkve. Tamkaj ob bregovih reke Seine so ga našli. Nad reko se namreč dviga skalnato gričevje, ki je na njegovih obronkih zgrajen dandanašnji kraj Carriere. Z vrha strme obale se lahko vidi daljni Pariz, kadar je sveda jasno vreme. Pod temi griči so menihi dolga leta lomili kamen ter ga na hroščih spuščali v dolino, od tod pa na ladje, ki so ga vozile v opatijo St. Denis, ki so ji ti menihi bili podložni. Iz tega kamna je ta samostan tudi zgrajen.

Da ne bi bilo treba za menihe, ki so tukaj lomili kamen, zidati posebnih hišic, so se naselili menihi kar v votlinah ki so nastale, ko so lomili kamen. S cepini so le malo ogladili tla in stene. Skozi skale so napravili okna in vrata in soba je bila narejena. V teh votlinah so menihi prebivali do leta 1137. Ko pa so nehali lomiti tukaj kamen, so menihi zapustili tudi svoje skalne votline in odšli drugam. Opat Surger je na vrhu strmega obronja dal sezidati velik samostan, kamor so se sedaj menihi preselili.

V nekaterih izmed tistih votlinah pa še dandanes prebivajo nekateri vaščani kraja Carriere. Poleti se te votline vidijo na daleč kakor začarani gradovi. Vse je poraslo z gričevjem, vzpenjalkami in z drevjem. Okna in vrata teh votlin so po lepo okrašena s svetlečimi, da je pogled na te votline res nad vse lep. Vendar je v njem skrli. Ta avto ga je potem nevede pripeljal v London. Policija pa meni, da ga ni več v Londonu. Zastrazena so vsa pristanišča in vse ceste. Tat najbrž namerava pobegniti v inozemstvo, vendar se mu bo to težko posrečilo, ker so doslej še vsakogar ujeli, preden je mogel zaputiti Anglijo. Angli-

Peter Zgaga

Neki poljski grof je priredil gostijo. Povabil je plemiče in nekega Žida, ki ga je visoko cenil radi njegove modrosti. To pa ni dopadlo nekemu plemiču in je iskal prilike, da bi javno razžalil Žida.

Ko se je pogovor sukal o Turkih in njihovih navadah, je pripomnil plemič:

— Jaz zelo cenim Turke, ker sovražijo prašiče in Žide.

Vsi so se spogledali in se obrnili k Židu. Ta pa, smeje se, odvrne:

— Kaka sreča, gospod, da nisva v Turčiji.

Solnce, ki gledata istočasno vanj dva človeka, obsije enega in oslepi drugega.

Šole so se začele, nastopili so hladni dnevi. V zimo smo začeli lezti. Naše društveno življenje se že seli s pikniških prostorov v tople dvorane. Zahvalni dan je še edin praznik pred Božičem.

Kako naglo gre vse to. Za leto dni bomo starejši, nekeč tako velika družina slovenskih priseljencev postaja čedalje manjša. Koliko jih bo še po petnajstih, dvajsetih letih? In ali bo po petnajstih, dvajsetih letih sloga med njimi?

Toda proč, črne misli! Saj bo knalu svetj Martin. Če sicer nikdar ne, smo že vsaj o svetem Martinu vsi Slovenci enih misli in želja.

Sit človek ne verjame lačnemu, lačen pa še manj sitemu.

Jože Zelene mi je postal na razglednici sliko Tolmina, in ž njo vzbudil v meni spomine na davna leta, ko po naših krajih še ni bilo avtomobilov, in smo ob počitnicah študentje hodili peš. Vsako poletje smo se odpravili trije ali štirje iz Idrije k sv. Luciji, odtam v Kobarid, iz Kobarida v Bovec, iz Bovec preko Predila v Trbiž, iz Trbiža v Belo Peč, Rateče, Podkoren, Dovje in Mojstrano, iz Mojstrane skozi Vrta na Triglav, s Triglava na Velo polje, odtam v Bohinj; iz Bohinja preko Črne prsti v Strazšče in Hudojužno, odtam v Cerkljo in nazaj v Idrijo.

Tri tedne smo hodili in se potili, toda užitek je bil menda večji kot je današnja vožnja z avtomobilom.

Jože piše na razglednici:

— Za par dni na avtmem izletu preko Gorenjske, Trbiža, Bovec, Kobarida, Tolmina v Gorico. Povsod krasna panorama, a žalostni spomini o trpljenju naših fantov v svetovni vojni.

Na karti je vsepolno nečitljivih podpisov, kar pomeni, da obhaja Jože v domovini z imenitnimi ljudmi.

Kajti v starem kraju je še vedno taka navada, da se “imenitni” in “izobraženi” ljudje tako podpisujejo, da bi njihovih podpisov, — če bi ne bili vseveden — niti Bog Oče ne mogel razbrati.

Na karti je pa tudi črna paka — bolj črna ko tinta — poleg pake je pa Jože zapisal: “To je pa od terana.”

Teran... blažena in blagoslovljena kaplja kamenitega Krasa! Kaplja, kakršne ni nikjer drugje na svetu.

Reči Amerikancem, da raste pri nas vino, po katerem se pod pazduho črne potiš, — reči Amerikancem kaj takega, pa bo nevedno odkimal z glavo in ti ne bo verjel.

Pa je črna-krvava istina, ki jo bodo radevolje potrdili tudi barbertonski Kraševci.

Važno za potovanje

Kder je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti tega od tam, je potrebno, da je pošten v vseh stvarih. Vajda napačne skuhanje Vam zanesemo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne prekrsketi, da je potovanje odlično in hitro. Vse se uspešno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodi prednja za povratna dovoljenja, potni listi, vizje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo strošek.

Nedovoljena naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker grozno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Plašite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in odlično potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

KARIERA NIKITE NIKOLAJEVIČA

Konstantin Konstantinovič Konstantinov jo moško maha po eni naših lepih ulic in se zadovoljno ogleduje v izložbenih oknih. Pravi si je obrič brade in opazuje, da li je njegov obraz brez brade dovolj impozanten. Prav sladko mu se doti v ušesu brivčeva laskava hvala:

"Gospod profesor, za trideset let ste se pomladili."

Da, za celih trideset let. Pa kdo bi mislil na tiste čase. Tiste čase ko je bil še carjevo dvorni zdravnik, profesor petrograjske univerze, odlikovan in plemić.

"Fej!" de Konstantin.

"O, glej ga, Konstantina!" se zdajci oglasi neki znan mu glas.

Konstantin gleda, saj ni bilo mogote, da je razcapano človeče njegov znanec. On, ki je profesor univerze, on, ki je splošno operater na kliniki! Ne, to ni mogote.

Kdo ste, ki me ustavljate?"

"Konstantin, jaz sem, tvoj stari vajenec Vannuska. Da, Vannuska, tvoj konjederski vajenec v Blatnem selu pri Novgorodu."

Konstantin zardi. "Molči, norec, jaz sem Konstantin Konstantinovič Konstantinov, univerzitetni profesor in doktor medicine universalis."

"Glej, glej, Konstantinovič, nikar se ne predstavljaš, saj sem tvoj vajenec Vasilij Vasiljevič Vasiljev. Glej, bratce, kako si napredoval. Že davno sem te hotel obiskati, tebe in Ivana Ivanova, onega, ki ti je prijatelj in ki je sedaj za inženjersko inšpektorja cest in mostov. Glej no, Konstantin, pravkar sem prišel z Bolgarije; ni povsod tako krasno kot v tej deželi, ni, Konstantin. Drugje so zasledena mesta, ni treba ne inženjerjev, ne zdravnikov."

"Zbogom," reče Konstantinov in se obrne.

"Le mirno, Konstantin, le počakaj, danes sem razcapan jaz, jutri boš ti in Ivanov; le počasi in ne previsoko. Se pomniš čase, ko si bil občinski konjederec, ko sem bil tvoj vajenec, le počasi, Konstantin. Časi se vračajo in Ivanov tudi pomni čase, ko je pometal Novgorodske ceste. — Konstantin, daj mi obleke, daj mi denarja in stanovanje, sicer grem pri tej priči s tem dokumentom, ki si ga ti davno pozabil, ki jasno priča, kaj si in kaj razumeš, ta moment grem na policijo."

Konstantinov gleda, gleda svojo pozo, žalostno pozo v izloženem oknu in vzame molče iz žepa vizitko.

"Pridi k meni na stanovanje, naslov je na vizitki, sobarici povej, da si moj pacient, ker te zdravim brezplačno iz asmiljenja. — Zbogom."

Drugi dan so se oglasili na magistratu: Konstantin Konstantinov, doktor medicine in univerzitetni profesor, Ivan Ivanovič Ivanov, inženjer in inšpektor za ceste, oba častna upravičena in gledna ruska emigranta, zaslužna za narod in državo. Oba sta vedla s seboj elegantno oblečenega človeka,

človeka brez listin in dokumentov, katere so prejšnji dan pri Konstantinovič sežgali.

Potrčila sta s častno besedo, da je ta človek Vasilij Vasiljevič Vasilov in po poklicu v staro Rusijo železniški inšpektor s fakultetno izobrazbo. Vzele so se izjave na znanje. Vasilij je prejel dokumente.

Nekje v desnem robu časopisa sem pred kratkim čital majhno tiskano:

"Vasilij Vasiljevič Vasiljev je imenovan za inšpektorja železnice; s tem je naša mlada železnica pridobila velikega ruskega strokovnjaka."

Nekje v dnevniku pa: "Mlad jugoslovanski učitelj se uči za dimnikarja, ker nima službe."

Iz Slovenije

ZARADI RIB JE IZGUBIL ROKE IN OKO

Že večkrat se je čulo, da nekateri ljudje ubijajo ribe z raztrajnimi snovmi, zlasti z dinamitom. To je vedel tudi 20-letni posestnikov sin Jože Žugelj iz vasi Podkance pri Vinici. Fant je že večkrat videl učinek tega razstreliva v Kolpi in vedno si je želel, da bi prišel do dinamita. Njegova želja se je te dni izpolnila. Seznanil se je z nekim fihetapcem, ki mu je za malenkostni znesek kakih 10 din nasul polno prgišče razstreliva. Jože se je nato takoj lotil posla. Vzel je pločevinasto škaflo, nasul vanjo dinamita in železne drobove, vse skupaj zalil z glino skozi katero je napeljal vžigalno vrvico. Škaflo je nato zapel z močnim pločevinastim pokrovom in bomba je bila gotova. Vse to je napravil v odsotnosti domačih v eni uri in odšel z bombo na ribji lov.

Ko si je poiskal pripraven in skrit prostor, kjer je največ rib, je mladenič prižgal vžigalno vrvico, ni pa znal pravilno ravhati z dinamitno bombo. Škaflo je namreč predolgo držal v roki in posledice so bile strašne, nastala je močna detonacija, silen puh je vrgel fanta ob tla, kjer je obležal ves razmesarjen in kri mu je lila iz nešteti ran. Bil je poškodovan po rokah in nogah, na obrazu in sploh po vsem telesu.

vendar je imel še toliko moči, da se je dvignil in opotekajoč se napravil še kakih sto korakov, nato je pa omahnil. S polja so prihiteli vaščani in ga prenesli na njegov dom, kamor so poklicali zdravniško pomoč.

Nato so fanta prepeljali v bolnišnico v Kandijo. Zdravniki so se zelo zavzeli nesrečnega, vendar ni bilo drugega izhoda, da so mu odrezali obe roki. A da je tragedija še hujska, je ubogi Žugelj tudi oslepel na desni očesu.

TEŽKA NESREČA

Ko je peljal hlapec trgovca Alojzija Mastnaka iz Celja z dvovprežnim tovornim vozom mimo hotela "Pošte" sta se konja nenadoma splašila. Strgala sta hlapec, ki je stopal ob voza, vajeti iz rok in zdirljala skozi železniški podvoz po cesti skozi Zavodno. Pri tako zvanem Zimniakovem marofu sta dohitela 50-letnega akademskega kiparja Ivana Napotnika iz Zavodnj pri Šostanju, ki je bil z nekim znaneem iz Celja na poti na Teharje. Napotnikov spremljevalec je v zadnjem hipu skočil v cestni jarek in se ročil. Napotnika pa sta podivjana konja podrla na tla.

Voz je šel čez. Napotnika ter mu večkrat zlomil desno nogo pod kolenom, poškodoval hrbtenico in prizadejal tudi poškodbo na glavi.

UTRDBA ZGRAJENA V ENEM DNEVU

Pred skupino vojaških in diplomatskih opazovalcev je bilo zgrajena v manj kot enem dnevu 20 čevljev dolga, 12 čevljev široka in 9 čevljev visoka utrdba, ki je varna pred najmočnejšimi izstrelki.

ROPARSKI VLOM

V noči od 8. na 9. avgusta sta vlomila dva maskirana roparja v hišo 58-letne Hafner Marije v Dorfarjih, župnija Žebnica. Hiša stoji na kraju vasi. V njej je stanovala lastnica sama. Okrog 2. ponoči zasliši v veži lahen ropot. Svetilko v roki gre pogledat. Stopi skozi vrata. Nasproti ji stopita dva maskirana moška, eden s samokresom v roki, drugi pa z nožem. Hafnerjeva v obupni grozi zakriči. Roparja navalila nanjo ter jo podereta na tla. Klečoč ji na prsih jo davita in z grožnjami, da jo za bodeta, izsilita, da jima pove, kje ima spravljene "pare." Medtem ko je iskal eden denar, jo je drugi še vedno davil za vrat. Ker denarja le ni mogel dobiti, jo pustita in odideta spet skozi streho, kakor sta prišla. Lestvo, katero sta vze-

la pri sosedu, pa sta vrgla v bližnjo njivo. Ko si je Hafnerjeva nekoliko opomogla, je šla klicat sosedo. Toda roparja sta že izginila v noč.

VLOMILEC TRSTENJAK

Te dni so prgnali v sodne zapore v Murski Soboti znane tolovaja, vlomilca Trstenjaka iz Mihalovca. Vse leto so mu bili orožniki za petami pa je znal vedno odnesti pete. Oni dan so orožniki videli, da sedi Trstenjak elegantno oblečen v neki gostilni in kvarta. Odšli so v gostilno in mu napovedali aretacijo. Trstenjak je pa zopet odnesel pete. Orožniki so jo abrali za njim, in pomagala jim je policija. Več ur so Trstenjaka lovili, končno so ga dobili. Priznal je, da je prišel v Ljutomer, da bi organiziral več vlomov.

DIPLOMATSKI BOJ ZA KOVČEG.

Pred kratkim se je ponesrečilo potniško letalo Praga-Pariz, v katerem se je vozil iz Prage v Pariz tudi poseben poslanec rdeče španske vlade, kateri je v zapecatenem kovčegu nosil važne skrivne spise od rdečega španskega poslanstva v Pragi svoji vladi v Barceloni. Letalo je padlo na tla v Črnem lesu na Nemškem ter je zgorelo. Z letalom vred so zgoreli tudi vsi ljudje in vsa njihova prtljaga. Za čuda pa je ostal nepoškodovan tisti kovčeg z važnimi spisi. Nemška policija je seveda na kraj nesreče ta kovčeg zaplenila. Sedaj se diplomatsko med seboj pripravajo za tisti kovčeg ravnateljstvo letalske družbe, zavarovalnica in pa nemške oblasti. Res je čudno, da je ravno tisti kovčeg ostal nepoškodovan.

SKRIVNOST BALDWINOVH PAPIRJEV.

Bivši angleški ministrski predsednik Baldwin sedaj mirno živi na deželi na svojem posestvu. Može se v svojem grapičnem Asley Hall ukvarja men- da precej z vrtnarstvom, zlasti pa ljubi evetlice. Zato je bil tudi povabljen, ko so odpirali razstavo evetlice. Pri tej priliki je Baldwin imel krajši razgovor ki pa je v njem med drugim povedal tudi tole: "Sedaj pregledujem svoje papirje, ki se neurejeni leže v mojih pisarnah. Če bom med temi svojimi papirji našel tudi take, ki bi po moji smrti koga utesnili spraviti na vislice, jih bom takoj uničil. To delo pa bo dolgotrajno, ker bom za to potreboval najmanj tri mesece."

ADVERTISE
"GLAS NARODA"

Poučni spisi:

AM'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 strani. Cena \$1.10. Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine zmožni.

AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano. Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druga narodne ustanove. Bogato ilustrirano. Cena \$5.00.

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavi dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00.

BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c.

BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljene. Cena 35c.

BREZPOSELNOST IN PROBLEMI SKRBTVA ZA BREZPOSELNE. 78 strani. Cena 35c.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasno. Pisatelj, ki je znan čiški narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis o denarju. Cena 80c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dolar. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50. Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

DO ORHIDA DO BITOLJE. 128 strani. Zanimiv potopis s slikami tistih krajev naše stare domovine, ki so Slovencev le malo znani. Cena 70c.

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. S slikami. Cena \$1.25.

IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Poljudni spis o naravoslovju in zvezdoznanstvu. Cena 50c.

KOKOŠJEREJA. Sestavi Valentin Hatzinger, 64 strani. Cena trdovez. 50. Broš. 25.

KRATKA SRBSKA GRAMMATIKA. 68 strani. Cena 30c.

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV. 95 strani. Cena 30c.

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urbani.) Vez. Cena \$1.25.

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c.

KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str. Navodila za izračunavanje okroglega, resnega in tesnega kupa. Cena 75c.

LJUDSKA KUJARICA, najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. S slikami. 180 strani. Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Poljudno pisana razprava o izločenosti moderne znanosti. Cena \$1.25.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevec. S slikami. 108 strani. Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena \$1.00.

Kuharske KNJIGE

LJUDSKA KUJARICA

Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

KUHARICA

965 navodil, 255 strani. Cena: broš. \$1.25, vez. \$1.50.

SLOVENSKA KUJARICA

Najpopolnejša izdaja, 728 strani. Cena \$6.00.

NAROD. KI IZUMIRA. 101 strani. Poljuden opis najsevernejšega naroda na svetu, njegove seže in navade. Cena 40c.

NAŠE SKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 221 strani. Broš. Cena 40c.

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez. Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železnice. Cena \$2.50.

ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trile deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen iz najboljših virov. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str. Priročna knjizica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjiga toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije. Cena 70c.

RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. V knjigi so opisani predhodniki in dejalni utemeljitelji te svojevrstne ruske struje. Cena \$1.50.

SPOMINI. (Ilustr. Jože Lavčičar.) 243 strani. V tej knjigi ožaja naš znanli potopise župnik Lavčičar spomine na svoja brezštevilna potovanja. Cena \$1.50.

SPLOŠNI PODUR, KAKO OBDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c.

SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-SLOVAR. 148 strani. Cena 90c.

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Druga polovica knjige vsebuje nemško-slovenski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. Cena 40c.

UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 362 strani. Cena 75c.

UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. Cena 50c.

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti; burke in šalviji poskusi; ved-zevalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45.

VODNIKI IN PREROKI. 128 strani. Knjiga je izšla v založbi Vodniške družbe ter vsebuje življenjepis moč, ki so s svojimi delom privedli slovenski narod do svobode. Cena 60c.

ZNANSTVENA KNJIZNICA. 78 strani. Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kozakov. Cena 50c.

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c.

VERNE DUŠE V VICAH. Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena. 30. Eden najboljših spisov francoskega mojstra. vzeta iz našega kmetakega življenja.

VOLK SPOKORNIK. (spisal Franc Meško; s slikami) Trda vez. 120. Cena \$1.00.

ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA. 60c.

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

47

19. POGLAVJE.

Zdravnik je v resnici dognal ošpice in Dagmar je bila nekaj tednov bolna, toda je bolezen prestala brez kakih posledic za svoje zdravje. Čudno pa je bilo, kako tiho in pohlevno je prenašala svojo bolezen. Tudi potem, ko je ozdravela, je ostala resna in zamišljena. Izgledala je, kot bi se za leta postarala. Tiho in potpečljivo je ležala v svoji postelji. Samo, kadar ste jo prišli pogledat Katarina ali Marietta, je postala nekoliko nemirna in ju je plaho pogledovala, kot bi cutila, da ste ji sovražni.

Katarina se je sicer včasih prisilila k nasmehu in prijaznim besedam, posebno, kadar je bil poleg njen mož, tudi Marietta je tedaj kazala svojo prijaznost, toda Dagmar je cutila, kako hinavsko je vse to.

Še ko je polagoma okrevala, je prišla gospodična Berend na grad. Bila je že postarna in je že petnajst let vzgojevala otroke tujih ljudi in je bila že deset let v Italiji. Nazadnje je vzgojevala hčer grofa Ulfina, ki jo je označil kot skrajno vestno učiteljico.

Marta Berend je imela štirideset let in je bila že nekoliko utrujena in izmučena vsled svojega ne lahkega poklica. Zelo je bila zadovoljna, da je na oddaljenem gradu našla za svoje napete živce malo razvedrila, posebno, ker je bil tukaj zrak mnogo boljši, kot pa v Florenci. Njena zunanost je bila brezpomembna do njenih razumnih oči, ki so bile skrite za šepalnikom.

Egon Strasser ji pojasni dolžnosti, ki so čakale na njo. Pove ji, da je bila sprejeta v službo v prvi v rsti za njegovo malo nečakinjo, da pa se bo skupno z njo učila tudi njegova hči. "Toda takoj spočetka morate pričeti, gospodična Berend, in sicer z osnovnimi nauki, kajti vaši učenki ne znate niti brati, niti pisati."

To sliši gospodična Berend še precej rada, kajti pouk ji ne bo posebno naporen.

"Nič zato, signore Strasser, ravno nasprotno, popolnoma mi je prav. Tako bom imela svoji učenki takoj spočetka v svojih rokah. Moja metoda je bila vedno uspešna in tako upam, da bom tudi te svoji učenki naučila vse, kar je treba."

"To tudi upam. Torej boste tukaj na gradu Consistelli imeli več let svoj dom, dokler ne bo vzgoja obeh deklet končana. Moja hči je precej gladko govorila eniško in italijansko, moja nečakinja pa samo nemško. Poleg italijanščine in nemščine pa boste obe poučevali tudi v francoščini. Da boste tudi obe poučevali klavir, o tem sem se z vami že pogodil pismeno."

"Gotovo, signore, tudi v tem imam lahko razumljivo metodo in storila bom vse v svoji moči, da boste vi in vaša soproga zadovoljna. Koliko pa ste dekleti stari?"

"Moja nečakinja ima šest let, moja hči pa sedem in obe ste zelo bistroumni."

"Učna doba bo trajala okoli devet let."

"To sem si že sam mislil. O vaših zmožnostih mi je že povedal grof Ulfino. In vaši učenki vam vaših dolžnosti prav gotovo ne boste obteževali. Moja nečakinja je nežna in tiha, prava Nemka, zelo občutljiva in rahločutna. Moja hči pa je nekoliko samoglavna, ima po materini strani, kot veste, v svojih žilah ponosno kri in žal, da nagiblje nekoliko na ošabnost in gizdavost. Pa to, mislim, so samo otroške napake, katere bo mogoče sčasoma odpraviti."

Lahen nasmeš se razlije čez ustnice gospodične Berend.

"Do sedaj sem vzgojevala samo majhne italijanske aristokrate, signore Strasser in vsi so več ali manj imeli iste lastnosti in jim jih nisem mogla odpraviti. Za to ne morem prevzeti nobenega jamstva. Lastnosti značaja je mogoče le malo prenehati. Samo z dobro vestjo morem povdariti, da se bosta pri meni otroka naučila vsega, kar potrebuje. Seveda se bom potrudila vplivati na njun značaj, toda pri tem moram tudi računati na pomoč starišev, drugače ne bom mogla ničesar doseči."

Ta odkritosrčno Egonu zelo ugaja.

"Na mojo pomoč z ozirom na mojo hčer morete računati. Moja nečakinja pa glede značaja nima nobenih napak. Samo premehekkega srca je in bo zaradi tega še mnogo trpela. Zato bi vas prosil, da se za mojo nečakinjo tudi izven pouka kolikor največ mogoče zavzamete. Nima več matere in zato živi v naši hiši. Toda moja žena zna le malo občeševati z otroci. Pri nas tudi nikdo nima mnogo časa ukvarjati se z malo Dagmar in zato vas prosim, med štirimi očmi, da se zelo zavzamete za njeno vzgojo. To vam bo poplačala s svojo naklonjenostjo."

"Smatram za svojo dolžnost, da se svojim učenkam kar najbolj posvetim, signore," odgovori gospodična Berend in zavedajoč se svojih dolžnosti.

"Potem je med nama vse dogovorjeno, gospodična Berend. Sedaj vas ne maram več zadrževati in si lepo domače uredite v svoji sobi. Pri kosilu vas bom predstavljal svoji hčeri, mojo ženo že poznate iz Florencie. Mojo nečakinjo pa boste videli šele v nekaj dneh; imela je ošpice in še ni popolnoma ozdravela. In šele, ko bo popolnoma zdrava, boste pričeli s poukom. Zato imate še nekaj dni za sebe in se morete v tem času navaditi na Consistello."

"To mi je zelo drago, signore, ker imam za seboj zelo naporne dneve."

Gospodična Berend se prikloni in gre iz sobe. V svojem težavnem poklicu utrujeno dekle občuti kot veliko dobroto, da ima še nekaj dni prostega časa. Bila je pametna, iskrena in ko je v hiši grofa Ulfina spoznala gospo Strasserjevo, je takoj vedela, kakšnega duha je bila. Tudi gospoda Strasserja je takoj spoznala, da je pri vsej svoji lahkovinosti zelo dober. Da bo morala pri signori premagati marsikatero težkočo, o tem ni dvomila, toda načelno je bila pripravljena sprejeti kritiko onih, ki so ji dajali kruh. Čegar kruh je, njegovo pesem poi! To je bilo njeno geslo, ne da bi pri tem umirala pod kakim klečaplazvom. Vsišla je svojo dolžnost in ni dovolila, da bi pri tem govorilo njeno srce, ker se je nanašala, da bi to samo sekalo rane. In iz tega razvidimo, da je mala Dagmar dobila v gospodični Berendovi vestno učiteljico, toda nikake posebne pomoči v svoji srčni stiski. (Dolga prihodnja.)

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Razne vesti.

PRINC V JEKLENEM STOLPU.

Ko se predsednik japonske vlade princ Konoye vsak dan v svojem elegantnem avtomobilu vrača domov, pred hišo naglo skoči iz vozila ter naglo stopi v vežo svoje moderne hiše, ki stoji v najmodernejšem predmestju Tokia.

Ta hiša je po svoji zunanosti zelo svetla, ima velikanska okna ter je na pogled na moč prijazna. V resnici pa je ta vila japonskega predsednika vlade prava trdnjava, je nekaj utrjen "safe", ki je v njem skrbno shranjen japonski ministrski predsednik. Vsi zidovi so od obeh strani obdani z debelimi jeklenimi ploščami. Okna so tako narejena, da njihovih stekel ne prebije navadna krogla. Takoj za okni na znotraj in zunanji strani so prazni predeli, tako da ne more nobena krogla v sobo. Kadar kdo pride in pozvoni, da bi rad v vilo, se takoj sproži vzmet, na predsednikovo pisalno mizo priplava ogledalo, v katerem se zrcali postava tistega, ki bi rad v hišo. Tako predsednik takoj ve, kaj naj stori. Zadostuje le, da pred svojimi pisalnimi mizi, pa se od nekdaj zavrtje velike jeklene plošče ter obdajo vsak prostor kakor stene dimnika na parniku.

Predsednik prebiva v sredini hiše. Te sobe so zgrajene tako, kakor je zgrajen iz jekla stolp na velikih vojnih ladjah. To je nekaka jeklena krogla, ki ima jeklena vrata, ki se vrte okoli svoje osi, če kdo pritisne na pravi gumb. Postelja tega princeja je docela preprosta, ker princ sicer ne ljubi razkošja. Skozi strop je narejena luknja, ki skozi njo na postelji ležeč princ lahko gleda na svoj vrt, ki mu je močno pri srcu.

V tej mali trdnjavi torej prebiva najvišji japonski dostojanstvenik, ki uživa sicer velike časti, ima velikansko moč, pa se vseeno boji prijateljev in sovražnikov. Taka je usoda ljudi, ki imajo moč!

DVOŽENSTVO S PAPEŽEVIM DOVOLJENJEM.

Ali se sme kristjanka poročiti z mohamedanom? Ta problem je moral rešiti papež, ko je zaprosila grofica Apponyjeva za dovoljenje, da bi se smela poročiti z albanskim kraljem. Problem je bil dokaj težaven, kajti dobra polovica Albanije je mohamedanske vere kakor tudi njihov kralj, in ljudje bi utegnili godrnjati, če bi se kraljevi otroci vzgajali v katoliški veri. Stvar je bila pa vsaj v enem pogledu enostavna. V Albaniji ne poznajo poligamije, in zato papežova odločitev ni bila težka, kakor odločitev papeža Gregorija IX. pred 700 leti.

Takrat je zaprosil nemški

plemič Ernest von Gleichen za dovoljenje, da bi smel imeti dve ženi, eno belo, drugo pa črno. Ko je bil med križarskimi vojnami prijet, se mu je posrečilo končno uiti s pomočjo hčerke svojega ječarja Zelige. Misleč, da je njegova nemška žena že mrtva, ji je obljubil zakon. Ko sta se pa že hotela poročiti, je Gleichen zvedel, da njegova prva žena še živi. Odpeljal je Zeligo v Nemčijo, jo predstavil grofici in ji pojasnil položaj. K sreči grofica ni zvela stvari tako resno, kakor se je grof bal. Dejala je, da se mora pač z Zeligom oženiti, če ji je zakon obljubil.

Vsi trije so odpotovali v Rim, kjer je Otilija von Gleichen prosila papeža, naj dovoli njenemu možu vzeti Zeligo za drugo ženo. Po dolgem razmišljanju ju je papež blagoslovil in dovolil, da sta se poročila, in nemški plemič je s svojima dvema ženama mirno in srečno živel do smrti.

ZIVALI, KI HODIJO V ŠOLO.

Če vidimo dva skupaj zvezana psa, kako čuvata čredo ovac se nam zdi to čudno. Toda tako se stremira sto in sto ovčarjev. Mlade pse pošiljajo k pastirjem, da jih privežejo k svojim že dresiranim psom in od teh se uče čuvati ovce. V začetku mislijo, da je to igra, a če so preveč razboriti, jih stari psi hitro ukrote. Tako se mladi psi kmalu nauče, kaj pomenijo pastirjevi signali.

Kanarčke uče peti kakor primadone. Ure petja se začne navadno štirinajst dni potem, ko se začne mladi kanarčki sami hraniti. Kletko postavijo v temno sobo in igrajo kanarčkom na posebno glasbila razne tone. Mladi kanarček se nauči posnemati te tone in čez nekaj tednov znajo že lepo peti. Potem jih strokovno pregledajo in preizkusijo, da lahko ločijo bolj nadarjene od manj nadarjenih.

Bolj nadarjene uče še naprej in njihov glasbeni tečaj se zaključí, ko znajo že brezhibno peti na štiri načine, s katerimi se odlikuje njihov petje. Posebno nadarjene kanarčke uče potem še učitelji glasbe, ki jim igrajo na flavto.

LONDONSKI DEŽNIKI IN SONČNIKI.

Urad za najdene stvari londonskih prometnih sredstev ugotavlja, da so Londončani zavoljo izredno vročih in suhih dni letos izgubili "izredno majhno" število dežnikov, kakor še nikoli.

Prebivalci angleške prestolnice pozabijo na leto povprečno 350.000 teh zaslonov v podtalnih železnicah, v avtobusih in drugih vozilih, v prvi polovici letošnjega leta pa so jih pozabili le 113.000, dočim so jih v isti dobi lanskega leta pozabili 180.000. Statistika ugotavlja tudi to, da je med 50 izgubljenimi dežniki 49 ženskih in en sam moški. Ženski so to.

VSE PARNIKE
in
LINIJ
ki so
važne za
Slovence
za stopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

rej neprimerno pozabljuješe od moških, vsaj v Londonu. Da predstavljajo dežniki polovico vseh izgubljenih in najdenih predmetov, je za London in njegovo vreme značilno.

BIVŠI KANCLER SCHUSCHNIGG BOLAN

DUNAJ, Avstrija, 9. sep.—Kurt Schuschnigg, zadnji kancler neodvisne Avstrije, je nevarno zbolel. Zdravniki so ugotovili, da ima hudo živčno bolezen, vsled česar bo obravnavati proti njemu za nedoločen čas odgodena.

BOGATAŠ IN LEPTNA KRALJICA.

V družabnem življenju Kaira zbuja veliko pozornost poroka egiptskega večkratnega milijonarja Fahmi Gallini paše z mlado Turkinjo Sulejko Belkeisevo. Med ženino in nvesto je namreč znatna razlika v starosti. Nedavn je zmagala v lepnotni konkurenci svoje de-

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

13. septembra:
Paris v Havre
14. septembra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg
16. septembra:
Europa v Bremen
17. septembra:
Saturnia v Trst
20. septembra:
Statendam v Boulogne
21. septembra:
De Grasse v Havre
Queen Mary v Cherbourg
New York v Hamburg
22. septembra:
Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa
24. septembra:
Bremen v Bremen
Nieuw Amsterdam v Boulogne
Champlain v Havre
28. septembra:
Normandie v Havre
Hansa v Hamburg
1. oktobra:
Rex v Genoa
Veendam v Boulogne
4. oktobra:
Paris v Havre
Europa v Bremen
6. oktobra:
Queen Mary v Cherbourg
8. oktobra:
Ile de France v Havre
Roma v Genoa
Volendam v Boulogne
11. oktobra:
Statendam v Boulogne
12. oktobra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
13. oktobra:
Bremen v Bremen
15. oktobra:
Vulcania v Trst
18. oktobra:
Nieuw Amsterdam v Boulogne
19. oktobra:
Queen Mary v Cherbourg
20. oktobra:
Europa v Bremen
22. oktobra:
Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa
26. oktobra:
Aquitania v Cherbourg
28. oktobra:
Ile de France v Havre
29. oktobra:
Bremen v Bremen
Rex v Genoa
Veendam v Boulogne

zele in je bila izvoljena za Miss Turčijo. Ob tisti priložnosti je paša videl dekle ter jo prosil za roko. Sulejka mu je res dala roko, srce pa bo najbrže prihranila za mlačjšega.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte nasenu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kolih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Lausht
COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saffie
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupanc

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevel
Cicero, J. Fabian (Chicago, O'zero in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Mrs. Warlek

MARYLAND:
Kittling, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouze, J. L. Zan'ch
Ely, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Strinsha
Little Falls, Frank Macle

OHIO:
Barberton, Frank Treha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, Jo'... Siapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumbe
Youngstown, Anton Kikaj

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessmer, John Jevnikar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Covadale in okolica, Mrs. Ivana Ruznik

Export, Louis Supančič
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferenčak
Johnstown, John Polnata
Krayn, Ant. Tausch

Luzerne, Frank Balloch
Midway, Jos. Zest
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan ...

WISCONSIN:
Milwaukee, West Alla, Fr. Shek
Sheboygan, Joseph Kukul

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tischer
Diamondville, Joe Holka

Vsak zastopnik ima potrdilo za svojo, katere je prejel. Zastopnika tepla priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

KNJIGARNA "GLAS NARODA"